Cleve Cartmill
Devítka
(ikarie 1997/08)

Trampoty Jacksona Andrewse nastaly onoho odpoledne, kdy zastihl králíka číslo devět při studiu učebnice optiky.

Pochopitelně se zprvu domníval, že Devítka se nějakým způsobem dostal z klece a pobíhá po laboratorním pultu, kde ho zlákala hlávka salátu, kterou tam někdo z roztržitosti zapomněl. Stejně tak i kniha, opřená o stolní lampu tak, aby králík mohl jedním okem vidět na stránky, mohla být projevem něčí roztržitosti.

Jackson se zastavil u vchodu a bez většího zájmu zvažoval všechny eventuality, když tu Devítka otočil packou stránku a dál chroupal salát.

Zpozorněl. Hlávka salátu nemohla být na pultě jen tak sama od sebe. V celé domácnosti byla jen jedna, a ta se nacházela v lednici. Jackson se nikdy nepředbíhal s úsudkem. Před každým závěrem pečlivě shromažďoval dostupné údaje, pečlivě je třídil, a pak teprve činil závěry.

Znovu pohlédl na králíka, který ohryzával stále se zmenšující hlávku salátu a o učebnici zdánlivě nejevil zájem. Pak ale natáhl packu a otočil další list.

Čte pomalu, usoudil tentokrát zcela bezděčně a vycouval ze dveří, aby v kuchyni zjistil, jak to s tou hlávkou salátu vlastně je. Do laboratoře vstoupit nechtěl - ani sám vlastně nevěděl proč. Možná, že jeho mysl nechtěla připustit, že by k tomu byl nějaký vědecky podložený důvod.

Lednička byla sice zavřená, ale jedna z kuchyňských židlí stála nápadně blízko u jejích dvířek. Jackson se touto okolností blíže nezabýval a rázně ji otevřel. Hlávka salátu v ní nebyla.

Zavřel dvířka a bezmyšlenkovitě vešel zadním vchodem do garáže. Nevěděl co tam bude dělat, ale chtěl být někde, kde by mohl být sám a zabývat se jen svými myšlenkami.

Nastartoval vůz, který jako by o své vůli zamířil k činžovnímu domu, kde bydlela Cynthie. Výtahem vyjel do nejvyššího patra a zaklepal na dveře. Otevřel mu skřítek.

Zprvu ho to zarazilo, pak ale zjistil, že je to malá dívenka v masce.

"Přišel jste na můj večírek?" zeptala se ho.

Jackson pohlédl na číslo dveří. "Spletl jsem se," řekl a otočil se ke schodišti. Sešel dvě patra, a tentokrát ho uvítala Cynthie.

"Zatraceně," řekla, rychle couvla a pres rameno zavolala: "Pojď dál a zavři dveře!" Dříve, než se zavířením froté osušky zmizela v koupelně, všiml si v jejích tmavých vlasech kovového lesku natáček.

Vstoupil dovnitř, sesunul se do křesla a prázdně hleděl na bod v prostoru mezi ním a protější zdí.

Za dveřmi koupelny se ozvalo: "Nenapadlo tě předem mi zavolat, než se tu objevíš? Nejsem oblečená, nemám natočené vlasy, nejsem namalovaná... Chvíli počkej, na sporáku je čerstvá káva."

Káva! Náhle na ni dostal chuť. Šálek kávy by bodl, uklidňuje to nervy. Vyšel z bytu, puzen neodolatelnou touhou po kávě. Černé. Možná s kapkou rumu.

Výtahem sjel dolů, nastoupil do auta a jel domů. Vůz zaparkoval před domem na chodníku, ale do kuchyně vešel zadním vchodem.

Židli stojící u ledničky odnesl do komory, kde ze skříňky na nářadí vzal motouz a židli přivázal k jedné z trubek vedoucích k pračce. V kuchyni pak postavil na kávu, na stůl dal čistý šálek, podnos, lžičku a láhev rumu, kterou měl doma pro všechny případy. Čekal, dokud konvice nezačala hvízdat, pak zhasil plamen a šálek naplnil rumem. Sedl si a bezmyšlenkovitě míchal lžičkou. Nabral si lžičku rumu, a když zjistil, že je vlažný, dvěma doušky vypil zbytek.

Šálek opláchl, postavil dnem vzhůru do odkapávače a zašel do obývacího pokoje. Zapnul rádio, pak přistoupil k velkému přednímu oknu, kapesníkem utřel zaprášené místo a nepřítomným pohledem přejel po zahrádce před domem. Nechtělo se mu přemýšlet, ale útržky různých myšlenek se mu samovolně vybavovaly. Pokusný králík číslo devět... poznámky o experimentu ... neuropatologie ... reakční doba ... měl by si dojít pro své záznamy, ale ty byly TAM...

Nakonec se vzchopil a zamířil do laboratoře, když se náhle ozval telefon. Byla to Cynthie.

"Co děláš doma?"

"Co? Já doma? Ach tak."

"Ano, ty! Myslela jsem, že jsi se stavil na kafe."

"Aha, jistě. Jedno jsem právě měl, děkuji. Musím jít potrávnit sekník."

Nastalo dlouhé ticho.

"Tak tedy ahoj," řekl po chvíli Jackson a zavěsil. S potěšením přivítal myšlenku, že než půjde posekat trávník, dá si ještě jeden šálek kávy. Znovu ohřál vodu a znovu si nalil plný šálek rumu. Usrkl a teplota mu vyhovovala. Zhasil oheň a konstatoval, že tentokrát to udělal včas. Ještě minutu a bylo by to příliš horké. To je cvikem, pomyslel si.

Zkontroloval výšku hladiny rumu v láhvi a zjistil, že zbývá ještě najeden šálek. Pokud jej vypije hned, bude stále ještě mít tu správnou teplotu a nebude muset zbytečně zapalovat hořák.

Nalil si zbytek rumu do šálku a zvedl jej k ústům. V té chvíli se králík objevil v kuchyni. Jackson postavil šálek na stůl a uklonil se. Králík mu nedbale pokynul packou a odhopkoval do komory.

Jackson srkal obsah šálku a naslouchal šramotu v komoře. Vstal a šel ke dveřím.

"Mohu ti nějak pomoct?" zeptal se uctivě.

Devítka stál na zadních nohou a zřejmě se snažil dosáhnout na nějaký předmět na okenní římse. Ukázal na malý kelímek, používaný při nějakých pokusech. Jackson jej sundal a podal králíkovi, který jej vzal do předních tlapek a po zadních odhopkoval.

Jackson si sedl ke stolu a dopil obsah šálku. Znovu ho napadlo, že by si měl přinést své zápisky z laboratoře, pak se však rozhodl, že to neudělá. Devítka byl pravděpodobně v plné práci a Jackson ho z vrozené slušnosti nechtěl vyrušovat.

Znovu se ozval telefon.

S určitými obtížemi se mu podařilo rozeznat mluvítko od sluchátka a ohlásil se.

"Doktor Andrews?" ozval se mužský hlas. "Tady je Carroll z Transamerica Aircraft."

"A - ano. Dobry den."

"Říkal jste, že touto dobou už budete mít nějaké výsledky, doktore. Neruším?"

"Samozřejmě že n - ne."

Hlas pana Carrolla o poznání změkl. "To je dobře. Při našem posledním setkání jsem vám řekl, že správní rada se mimořádně zajímá o váš projekt, jak zvýšit rychlost reakcí našich pilotů. Zítra rada zasedá. Mohl byste dnes odpoledne přijít a vzít s sebou výsledky své práce?"

"Proč?" Jackson zaváhal. Jeho podvědomé obavy znovu vystoupily na povrch. Když svými pokusy na králíku číslo devět docílil výsledky, jejichž dosah si jeho mysl odmítala připustit, jak by asi ovlivnily inteligentní lidské bytosti? Současny génius by pak odpovídal duševní úrovni slabomyslného idiota! Zatím nezkoumal rychlost reakcí králíka Devět, ale to byla maličkost. To, co se stalo s Devítkou, bylo prostě neuvěřitelné, a navíc mu tu kynula vidina pohádkového bohatství.

Násilím se vrátil do skutečnosti a snažil se mluvit co možná nejplynuleji i přes zdřevěnělý jazyk. Začal si uvědomovat, co asi ztíženou schopnost vyslovovat způsobilo.

"Ano, přinesu s sebou své výšele.. hned jsem u vás."

"Prima, doktore. Budu vás čekat."

Jackson zavěsil a zašel do kuchyně, kde si ověřil své podezření, že kávová konvice je stále plná, zatímco láhev rumu je téměř prázdná. Usoudil, že bude potřebovat dávku B-vitamínu a studenou sprchu.

Ze sprchy vyšel poměrně střízlivý, ale stále cítil jakousi úzkost. Dlouho přemáhal nechuť vrátit se do laboratoře, teprve pomyšlení na možnost získat jmění misku vah převážilo. Oblékl se, učesal a pevným krokem vešel do laboratoře.

Devítka seděl pohodlně na pultě, tentokrát však měl před sebou rozevřenou jinou knihu. Zezadu vypadal jako každý jiný králík, snad jen o něco větší a zdálo se, že se mu nějak podivně lesknou oči...

Jackson se zatajeným dechem přistoupil k pultu. Devítka mu packou pokynul na pozdrav a pokračoval ve čtení.

Na nose měl brýle! Nebyly to právě brýle, ale čočky ze spektrografu, zasazené do obruby uzpůsobené tvaru jeho hlavy a umístění očí. Jackson si všiml, že je to obruba jeho starých brýlí, kterou odložil, když si koupil nové.

"Pardon," řekl váhavě Jackson, "rozumíš tomu, co říkám?"

Devítka otočil hlavu k Jacksonovi a vážně přikývl.

"Opravdu umis číst?"

Králík znovu přikývl.

"Ty brýle sis vyrobil sám?"

Opět souhlasné přikývnutí.

Jackson chvíli přemýšlel. Pak vzal originály záznamů o pokusech na Devítce a kopie položil na stůl. Originál uložil do kapsy, králíka vzal pod paži a řekl: "Teď pojedeme na malý výlet. Bude to stát za to!" Tvář se mu rozzářila neskrývanou radostí.

Ve svém kabrioletu usadil králíka na vedlejší sedadlo, z kapsy vytáhl klíčky a chvíli s nimi manipuloval, dokud nezjistil, že je do zámku strká obráceně. Jakmile však nastartoval, králík vyskočil okénkem na chodník. Tam se otočil a vrhl na Jacksona ostrý pohled.

"Hej, vraťse!"

Králík couvl a záporně zavrtěl hlavou. Jackson se rozpačitě poškrabal v zátylku.

"Ty se bojíš jet se mnou v autě?"

Králík rozhodně přikývl. Jackson si rozpačitě přejel prstem po nose.

"Asi si myslíš, že nejsem dost střízlivý, co?"

Králík s tímto názorem projevil souhlas.

Nakonec, Devítka má pravdu, řekl si Jackson. Jsem dospělý člověk, který se dohaduje s králíkem s brýlemi. Copak se takhle chovají střízliví lidé?

"Co kdybychom jeli autobusem?"

Devítka souhlasil. Jackson dal klíče do kapsy, zvedl králíka ze země a kráčel dva bloky ke stanici autobusů. Minul několik chodců. Ti však zřejmě měli jiné starosti a na králíka se ani nepodívali.

Kdyby jen tušili, jaké budou titulky zítřejších novin, pomyslel si Jackson. Jako by je už měl před očima a předem prožíval pocit slávy, která ho čeká. Měl totiž v úmyslu z kanceláře Transamerican Aircraft zajít přímo do známé redakce. Je ovšem také možné, že společnost sama uspořádá tiskovou konferenci.

I když kolemjdoucí si králíka nevšímali nebo je nezajímal, nedá se totéž říci o řidiči autobusu.

"Králíky nebereme!" prohlásil rezolutně. "Ledaže by byl v krabici. Nebo v kouzelnickém cylindru," dodal rádoby vtipně a mrkl na blondýnku, sedící o dvě řady dál.

"Ale zákaz na tabulce přece říká, že to platí jen pro psy," namítl Jackson.

„Tabulka neřídí autobus," odsekl řidič a znovu mrkl na blondýnku.

Autobus odjel a Jackson zůstal stát sklesle na chodníku. Jeho skleslá nálada nebyla způsobena jen řidičovou diskriminací zvírat, ale byla také výsledkem jeho "kávových" drinků. Zjistil, že se začíná o slovo hlásit kocovina.

Nedaleký neónový nápis "Scottův bar" mu vnukl nápad. Vešel dovnitř a králíka posadil na pult.

Scotty se usmál koutkem úst: "Co je s tím králíkem? Je snad krátkozraký?"

"Musí nosit brýle, aby mohl číst oběma očima," vysvětloval Jackson. "Dejte mi dvojitý rum, králíkovi přineste porci salátu a dnešní noviny, jestli je máte."

Scotty vyřídil objednávku s výrazem člověka, kterého nemůže nic překvapit.

"Zůstaň tady, musím si zatelefonovat," nařídil Jackson králíkovi. Ten přikývl a Jackson zašel k nástěnnému telefonu a zavolal Cynthii.

"Mám důležité jednání v Transamerica Aircraft. Mohla bys mě tam hodit?"

"Hm... dobře," odpověděla váhavě. "Ale proč si tam nezajedeš sám?"

"Můj králík se mnou odmítá jet!"

"Co prosím?"

"Že můj králík odmítá se mnou jet!"

"Hmmm ... aha. Kde jsi?"

"Ve Scottyho baru."

"To mě mohlo napadnout. Hned tam jsem." Cynthiin hlas zněl poněkud tvrdě.

Jackson se vrátil k barovému pultu a zjistil, že králík je obklopen houfem zvědavců.

"Kdybych nevěděl, že je to hloupost," zaslechl hlas vysokého muže, "řekl bych, že ten králík čte noviny!"

"Určitě je to nějaký trik," přikývl řidič kamionu. "Ale támhle jde jeho majitel. Netušil jsem, že králíci by se mohli naučit nějaký takový triky. Na to jsou moc tupí."

"To není žádný trik," řekl Jackson a vypil polovinu svého rumu.

"Nepovídejte. Ten králík vlastně vůbec nečte!"

Jackson pohlédl na noviny a řekl králíkovi: "Ukaž pánovi slovo RUSKO v horním titulku."

Devítka znuděně ukázal packou na příslušné slovo, aniž by přitom přestal žvýkat salát.

Nastalo hrobové ticho, rušené jen cinkotem sklenic, které Scotty umýval v nádržce na konci barového pultu. "To mu určitě musel dát nějaké znamení," řekl pochybovačně vysoký muž.

"Tak to zkuste vy," vyzval ho Jackson.

Vysoký muž ukázal králíkovi novinářský průkaz a řekl: "Tak dobře. Ukaž mi odstavec, kde se píše: Prameny blízké vedení administrativy, které nechtějí být jmenovány, tvrdí, že současná krize dosahuje..."

Devítka položil packu na příslušný odstavec uprostřed sloupce na první straně novin.

"Souhra náhod," řekl vysoký muž, ale poněkud nejistě. "Zkusím to znovu. Ukaž mi článek nazvaný 'Vivisekce je požehnání pro vědu.'"

Králík na muže pohlédl, otřásl se a otočil se k němu zády.

"Dotkl jste se jeho citů," upozornil Jackson novináře.

Scotty přišel od zadního konce baru a ušklíbl se: "Ještě jednu rundu, pánové?"

"Platím já," přikývl novinář. "Napiš mi to na dluh do příští výplaty. A ještě jednu porci salátu tady pro králíka!"

"Scotty, viděls, jak ten králík čte?" zeptal se barmana šofér.

"Já na čtení čas pro změnu nemám," odsekl barman. "Nanejvýš tu a tam přelétnu sportovní rubriku."

"Zřejmě je velmi citlivý," poznamenal rudovlasý muž. "Měl byste se stydět!"

"Je mi to hrozně líto," řekl zkroušeně novinář. "Nic zlého jsem tím nemyslel!"

Devítka se otočil a položil packu na zmíněný článek.

"Odpustil mi," řekl s ulehčením novinář. "Už to neudělám. Teď bys mi mohl laskavě ukázat článek o..."

"Doktore Andrewsi," ozval se chladný hlas jakoby cezený sevřenými zuby. Půlkruh mužů se rozevřel, aby udělal místo Cynthii, která zhnuseně pohlédla na králíka, na sklenky rumu, a nakonec na Jacksona.

"Tak jsem tady," řekla chladně. Kolemstojícím byl podobný tón hlasu povědomý, a tak se začali nenápadně rozcházet. Bylo třeba mnoha lichotek a důkazů králíkových schopností, než Cynthie roztála. Jakmile si však uvědomila všechny souvislosti a šance z nich vyplývající, oči jí zazářily. Dokonce sáhla po sklence vychlazeného rumu. Devítka zlostně bouchl do novin.

"Co je?" zeptal se překvapeně Jackson,

Králík položil packu na článek pojednávající o autodopravě. Jackson si povzdechl: "Takže už žádné další pití!" Zvedl králíka. "Jdem, puritáne!"

"Nashledanou, pane králíku," uklonil se novinář.

Po celou dobu jízdy do Transamerica Aircraft Cynthie švitořila o svatbě v kostele, o domu na venkově a o spoustě peněz, které jim Devítka vydělá. Občas králíka nežne pohladila. Když projížděli obilnými lány, které lemovaly areál společností, hovořila o svatebních zvyklostech. Když vůz zastavil a Jackson vystoupil, rychle, ale významně ho políbila.

Pan Carroll, šedovlasý personální ředitel, napjatě naslouchal Jacksonovu referátu, pročetl záznamy o experimentu s králíkem číslo devět, když však na Jacksonův pokyn začal králík provádět své kousky, nabyla jeho tvář tvrdého výrazu. Nakonec řekl: "Není to ono, doktore Andrewsi. Radím vám, abyste králíka a záznamy zničil a šel někam na ryby."

Jackson překvapeně otevřel ústa a Devítka se k oběma mužům ostentativně otočil zády.

Pan Carroll vysvětloval:

"Ke zvýšení efektivity jsme potřebovali, aby se u určité skupiny našich zaměstnanců zkrátila doba reakce na vnější podněty. Byly nám známy výsledky vašich dosavadních výzkumů. Ale tohle -" ukázal na králíkova záda "- je nebezpečná věc."

"Ale... ale ,..." koktal Jackson, "dokončení mých experimentů by v každém případě mělo světový význam..."

"Správně," přikývl suše pan Carroll. "Jenže pokud by se inteligence byť i jen několika málo pilotů zvýšila ve stejném poměru jako inteligence tohoto králíka, pak by tito lidé převzali nejen vládu nad společností, ale i v celém státě - a možná i nad světem!"

Jackson se zamyslel. "Ano, pane, vím, co máte na mysli."

Povstal. "Je mi líto, Devítko. Půjdeme."

Cynthie pohlédla zvědavě na Jacksonovu tvář, když skládal své dlouhé nohy do vozu a položil jí králíka na klín. "Tak co tomu říkali?" ptala se.

"Spoustu věcí. Nejdřív si to ale musím všechno promyslet. Můžeme jet!"

Cynthie otočila vůz. Znovu projížděli mezi obilnými lány, které soumrak zbarvoval do ruda. Jackson na své straně spustil okénko a nechal se ovívat příjemným, chladným vánkem. Devítka hleděl se svěšenýma ušima před sebe.

Náhle uši vztyčil, když asi padesát yardů před vozem přeběhl silnici divoký králík, a bez váhání vyskočil otevřeným okénkem z auta. Po

několika skocích zmizel v obilí směrem, který divokému králíkovi křížil cestu.

"Stůj!" zvolal Jackson. Byl z auta venku ještě dřív, než zastavilo, a uháněl za Devítkou. Prodíral se obilím jako honící pes a v duchu si přál, aby teď takového psa měl. Našel králíkovy brýle a usoudil, zeje odhodil zřejmě proto, aby se mohl věnovat podstatně méně intelektuální činnosti. Zkusil to s lákáním: "Hej, Devítko! Starý kamaráde! Přece si nemyslíš, že bych tě mohl zabít! Vrať se, prosím, milý králíčku!"

Zklamaně se vrátil na okraj pole, kde na něho čekala Cynthie. S obavou na ni pohlédl, ale nezdálo se, že by sejito nějak zvlášť dotklo.

"Konec konců je to jen králík," poznamenala. "Experiment můžeš opakovat na kterémkoli jiném."

Když znovu nastartovala vůz, Jackson sklesle poznamenal:

"Je možné, že své vlastnosti na další generaci nepřenese. Nebezpečí je ovšem v tom, že ví, jak to udělat!"

"Tak kam teď?" zeptala se Cynthie.

"Mám hlad."

V motorestu si dali sendvič a kávu. Jackson zasmušile mlčel a Cynthie jeho duševní rozpoložení respektovala.

"Kam teď pojedeme?" zeptala se, když byli opět na cestě. -

"Nejdřív ke mně. Zapomněl jsem vypnout rádio."

Cynthii nechal v autě u chodníku a vběhl do domu. Rádio vypnul, ale pak si všiml, že dveře do laboratoře jsou otevřené a uvnitř se svítí. Vstoupil do dveří a jeho obava se potvrdila. Zmizely nejen kopie zápisů o pokusech s Devítkou, ale i veškeré chemikálie, které při tom použil.

Když si uvědomil, jak rychle se králíci rozmnožují, polil ho studený pot.

přeložil Miroslav Marian